

Kommissorium for den fælles politiske styregruppe mellem Sønderborg Kommune og Region Syddanmark om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Udgangspunkt

Region Syddanmark og Sønderborg Kommune er enige om, at specialsygehuset Sønderborg Sygehus repræsenterer en unik mulighed for at skabe et endnu tættere samarbejde mellem kommune, region og øvrige aktører på sundhedsområdet.

Udgangspunktet for samarbejdet er nedsættelsen af en politisk styregruppe på tværs af Sønderborg Kommune og Region Syddanmark. Styregruppen vil have fokus på at etablere integrerede løsninger, hvor sektorerne arbejder tæt sammen og understøtter hinandens indsatser i gensidig respekt for faglighed, opgaver og kompetencer. Afsættet skal altid være den enkelte borgers situation og ressourcer.

Grundlag

Sundhedstrekanten

Sundhedsvæsenet i Danmark er bygget op omkring de tre aktører sygehus, kommune og praksisområdet, der alle er repræsenteret i sundhedstrekanten. I midten af sundhedstrekanten er borgeren/patienten, der skal møde sammenhængende og koordinerede indsatser på tværs af sektorerne. Udviklingen i sundhedsvæsenet betyder, at flere borgere/patienter i dag har kontakt til alle tre aktører og har forløb, der krydser ind over hinanden. Det er derfor afgørende for det nære sundhedsvæsen, at samarbejdet mellem de tre aktører løbende udvikles og styrkes.

Somatisk sygehus

Regionsrådet godkendte i december 2012 en helhedsplan for udviklingen af Sønderborgs Sygehus som et specialsygehus. Helhedsplanen skal ses i sammenhæng med udviklingen af de nye akutsygehuse i regionen, hvor Sønderborg Sygehus omdannes til et specialsygehus.

Helhedsplanen er i juni 2018 fulgt op med regionsrådets godkendelse af en plan for konsolideringen og en skærpet profil for Sønderborg Sygehus. Konsolideringsplanen følger af færdiggørelsen af akutsygehuset i Aabenraa og de behov, der deraf følger for at justere aktiviteten mellem specialsygehuset i Sønderborg, akutsygehuset i Aabenraa og sammedagssygehuset i Tønder.

En vigtig del af profilen for specialsygehuset udgøres af de specialer, hvor sygehuset varetager specialfunktioner. Det betyder, at sygehuset også i fremtiden skal rumme en robust øre-, næse-, halsafdeling (inkl. regional hørelinik) og en voksende øjenafdeling, som er en af de tre øjenafdelinger i Region Syddanmark. Samtidig vil sygehuset i Sønderborg også rumme en stærk radiologisk funktion med stor planlagt aktivitet og fortsat akut funktion. Der vil både være en skadefunktion med lægelig back-up og en visiteret akut medicinsk funktion.

Det betyder, at Sønderborg Sygehus' fremtidige profil rummer:

- Medicinsk kræftbehandling: Onkologi, hæmatologi, palliation, diagnostisk enhed, smerteklinik.
- Visiteret akut medicinsk funktion og behandling af kroniske tilstande: Medicinske specialer, tværsektorielle samarbejder, demens (under forudsætning af beslutninger herom).

- Planlagt kirurgi og dagkirurgi: Ortopædkirurgiske alloplastikker, øre-, næse- og halsafdelingen og øjeafdelingen.
- Ambulatorietorv: Samling af ambulante ydelser og udvikling af ambulante kompetencecenter.
- Tværfagligt kompetencecenter: Inkontinens og seksuel dysfunktion.
- Samarbejde med Sønderborg Kommune

Den arbejdsdeling, der er skabt mellem akutsygehus, specialsygehus og sammedagssygehus under Sygehus Sønderjylland ('Samme dag under samme tag') er et godt eksempel på, hvordan de forskellige sygehuse supplerer hinanden.

Region Syddanmark og Gigtforeningen har, som noget helt særligt for det sønderjyske område, en aftale om, at Gigthospitalet driver den reumatologiske funktion for Sygehus Sønderjylland. Med dette udgangspunkt indgik Regionsrådet i 2015 en aftale med Gigtforeningen om, at foreningen erhverver tomme arealer på Sønderborg Sygehus med henblik på, at Gigthospitalet i Gråsten flytter til Sønderborg. Flytningen forventes gennemført i slutningen af 2018. Det betyder, at Gigthospitalet fra forventeligt ultimo 2018 vil udgøre en væsentlig del af det samlede bygningskompleks på Sønderborg Sygehus og stå for en omfattende klinisk aktivitet.

Psykiatrisygehuset

Region Syddanmark lukkede i september 2015 den psykiatriske afdeling i Augustenborg og flyttede døgnpsykiatrien til nye bygninger i Aabenraa. Som en del af planlægningen drøftede Region Syddanmark og Sønderborg Kommune mulighederne for et fælles sundhedshus i en del af bygningerne ved Sønderborg Sygehus. Det affødte et sideløbende samarbejde med en fælles vision om bedre rehabiliteringsforløb for borgere med psykiske lidelser med kontakt til både behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien.

I efteråret 2016 flyttede lokalpsykiatrien fra Augustenborg til nye lokaler på samme matrikel som Sønderborg Sygehus. Lokalpsykiatri Sønderborg består af et alment ambulante tilbud, et opsøgende psykoseteam (OPT) og et gruppeterapeutisk team for personlighedsforstyrrede (PFT). Udover Lokalpsykiatri Sønderborg er der i bygningen også satellitfunktioner som RCT Jylland, retspsykiatri, gerontopsykiatri, diætist og ambulante behandlingstilbud for unge, der for første gang skal i behandling for skizofreni (OPUS).

Sønderborg Kommune

Sønderborg Kommune er i gang med at lave en ny sundhedspolitik for perioden 2019-2022. Sundhedspolitikken forventes godkendt i byrådet i januar 2019. Sundhedsudvalget har i maj 2018 godkendt en vision for politikken.

Visionen er:

- **Mod på mere Sundhed i Sønderborg Kommune:**
 - *Vi vil gøre sundhed nemmere.*
Udgangspunktet er strukturel forebyggelse. Det handler om at gøre det sunde valg nemmere for borgerne i hverdagen.
 - *Vi vil sætte tidligt ind i alle aldre*
Tidlig indsats skal forstås i et bredt perspektiv. Det er både en tidlig indsats i forhold til at sikre børn og unge sunde vaner, men også en tidlig indsats til opsporing af risikofaktorer eller symptomer på sygdom.

- *Vi vil skabe sammenhæng på tværs*
Der skal være sammenhæng i indsatser. Det gælder de indsatser, som går på tværs af Sønderborg Kommune, men også sammenhæng i de forløb og indsatser, der går på tværs af sygehus, kommune og praktiserende læger.

I forlængelse af visionen har Sundhedsudvalget i juni 2018 godkendt syv fokusområder for sundhedsarbejdet i kommunen. De syv fokusområder er rygning, mental sundhed, fysisk aktivitet, overvægt, kronisk sygdom, social ulighed i sundhed og strukturel forebyggelse.

Sønderborg Kommune har siden 2013 arbejdet med at udvikle kommunens samlede indsats ind i det nære sundhedsvæsen. Kommunen har etableret et akutteam som en del af hjemmesygeplejen samt akutpladser til borgere, der i en kortere periode har brug for intensiv pleje efter udskrivelse fra sygehuset. Hertil kommer, at der i perioden 2015-2017 er arbejdet med at implementere en udviklingsplan for hele hjemmesygeplejen. Et centralt element heri har været at kompetenceudvikle den samlede medarbejdergruppe til at kunne varetage de opgaver, der følger med udviklingen af sundhedsvæsenet.

Praksisområdet

Praksisområdet spiller en meget afgørende rolle i det nære sundhedsvæsen. Det er derfor afgørende, at praksisområdet tænkes med i de løsninger, der skabes for det nære sundhedsvæsen. Et godt samarbejde mellem alle parter er med til at sikre sammenhængende forløb for patienten/borgeren. Samarbejde med praksisområdet kan omhandle konkrete ydelser og organisatoriske tiltag, der understøtter både udviklingen af praksisområdet og samarbejdet med sygehus og kommune.

Praksisområdet i Sønderborg Kommune er kendetegnet ved, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for et særligt fokus på lægedækningsituationen eller understøttelse af et generationsskifte i almen praksis. Der bør dog altid være et fokus på bæredygtigheden af almen praksis på sigt. Her viser erfaringer, at det er lettere at rekruttere nye læger til en flerlægepraksis, ligesom flerlægepraksisser generelt anses for at have bedre mulighed for at varetage de funktioner, som fremtiden vil kræve af almen praksis - og herunder også de opgaver, der følger af den nye overenskomst. Der skal derfor være en opmærksomhed omkring, at fire ud af 11 praksisser i Sønderborg By er en solopraksis. Ses der på de praktiserende speciallæger er der i Sønderborg By en hudlæge, øjenlægehjælp, ørelægehjælp, hjælp vedrørende gynækologi og obstetrik, samt psykiatri og neuromedicin.

Vision og målsætninger

Med udgangspunkt i ovenstående grundlag er visionen for det styrkede samarbejde mellem Sønderborg Kommune og Region Syddanmark at:

- *Udvikle og styrke det nære og sammenhængende sundhedsvæsen i et fællesskab på tværs af region og kommune med profilen for Sønderborg Sygehus som omdrejningspunkt*

Fællesmængden i den kommunale sundhedspolitik og i helheds- og konsolideringsplanen for Sønderborg Sygehus samt det eksisterende gode samarbejde sætter den fælles retning og udpeger muligheder for et stærkt fremtidigt lokalt sundhedsvæsen.

Der er politisk enighed om, at drøftelser om Sønderborg Sygehus skal føres med et fremadrettet og konstruktivt sigte, hvor lokale interesser ses i et helhedsorienteret perspektiv for den samlede udvikling af Sygehus Sønderjylland.

Den politiske styregruppe skal drøfte og aftale konkrete målsætninger og initiativer for det fælles samarbejde. Udgangspunktet for drøftelserne er, hvordan parterne sammen kan styrke profilen for Sønderborg Sygehus med fokus på et nært og sammenhængende sundhedsvæsen til gavn for borgere/patienter. Relevante målgrupper og emner for et udvidet samarbejde kan være:

- **Demens** – fokus på pårørende i en familieorienteret indsats
- **Borgere med flere lidelser og borgere med sårbarhed** – samarbejde mellem kommune og sygehus omkring ambulatorietorvet
- **Smertebehandling**
- **Personer på kanten af arbejdsmarkedet** – øget samarbejde mellem jobcenter og den diagnostiske enhed på sygehuset
- **Borgere med psykiatrisk lidelse** – tæt samarbejde og fysisk fællesskab på samme matrikel mellem aktørerne
- **Forebyggelse og tidlig opsporing** – tæt samarbejde med almen praksis om opsporing af borgere som endnu ikke er kendt i sygehusregi eller benytter kommunale forebyggelsestilbud

Flere andre emner skal analyseres nærmere. Det kan være muligheder for samarbejde om rekruttering og bosætning af medarbejdere til jobs i både det regionale og kommunale sundhedsvæsen. Mulighederne for delestillinger kan også undersøges. En sidegevinst ved delestillinger er ofte bedre understøttelse af tværsektorielle patientforløb.

Det kan være relevant at inddrage viden og erfaringer fra andre kommuner, hvor man er lykkedes med lokale initiativer i det nære sundhedsvæsen. Det kan give inspiration til løsninger og initiativer. Her er det vigtigt at have for øje, at der er forskellige forudsætninger i de enkelte kommuner, og det er derfor afgørende at tage udgangspunkt de specifikke forhold, der gælder for Sønderborg Kommune.

Det er en ambition i samarbejdet at udvikle en fælles innovationsmodel, evt. ved anvendelse af Den Syddanske Forbedringsmodel. Målet er, at kommune og region i fællesskab afsøger forbedringspotentialer og udvikler innovative samarbejdsmodeller, som eventuelt først afprøves i mindre skala.

For alle indsatser gælder det, at der bør ske en afdækning af mulighederne for inddragelse af telemedicin som fundament for et godt samlet tilbud til borgerne. Derudover skal der være fokus på udviklingsinitiativer i forhold til ulighed i sundhed og inddragelse af frivillige og civilsamfundet.

Opgaver og ansvar

Den politiske styregruppes opgaver og ansvar er:

- At drøfte emner af relevans for udviklingen af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.
- At godkende forslag til initiativer, der bidrager til at udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, herunder tids- og procesplaner samt eventuelt pege på finansiering.
- At godkende forslag til overordnede planer for dokumentation og evaluering af initiativer, herunder opsamling af erfaringer og understøttelse af iværksættelse af forskning samt formidling af resultater m.m.
- At følge og understøtte fremdriften i udviklingen af initiativerne.

Beslutninger i den fælles politiske styregruppe vil i visse tilfælde skulle følges op med beslutninger i henholdsvis By- og Regionsråd. Styregruppen søger så vidt muligt at indstille fælles oplæg til beslutninger i de respektive politiske organer.

Med den endelige profil for Sønderborgs Sygehus vil den nuværende hovedbygning være fyldt op af klinisk aktivitet. Der vil derudover være en række ledige arealer, som ikke skal anvendes til sygehusaktiviteter. Det ligger inden for arbejdsgruppens kommissorium at drøfte mulig fremtidig anvendelse af disse arealer. Fremtidigt ejerskab og anvendelse af bygningerne skal ligge i tråd med kommunale og regionale strategier og visioner.

Gigthospitalet og eventuelle andre aktører inviteres med i arbejdsgrupper mv., hvor det er relevant. Nærheden mellem de kliniske funktioner på Sønderborg Sygehus og Gigthospitalet vil skabe sammenhæng til gavn for patienterne. Heri vil der være gode muligheder for at skabe en stærkere tværfaglig sammenhæng i kliniske tilbud og borgernære løsninger i samspillet mellem kommune, sygehus og Gigthospitalet.

Praksissektoren, herunder de praktiserende læger, skal involveres i udviklingen af samarbejdet. Det sker gennem deltagelse i konkrete indsatser og løbende dialog i relevante mødefora.

Organisering

Den fælles politiske styregruppe mellem Sønderborg Kommune og Region Syddanmark består af følgende medlemmer.

For Kommunalbestyrelsen:

- Erik Lauritzen, Borgmester
- Helge Larsen, Formand for Sundhedsudvalget
- Didde Lauritzen, medlem af Sundhedsudvalget
- Heidi F. Jørgensen, medlem af Sundhedsudvalget
- Kirsten Bachmann, medlem af Sundhedsudvalget

For Regionsrådet:

- Stephanie Lose, Regionsrådsformand
- Poul-Erik Svendsen, 1. Næstformand
- Bo Libergren, Formand for Udvalget for det nære sundhedsvæsen
- Annette Blynel, medlem af Udvalget for det nære sundhedsvæsen
- Tage Petersen, medlem af Præhospitalet

Region og kommune kan udskifte deres egne medlemmer, såfremt de ønsker det. Der udpeges ikke suppleanter, der deltager ved sygdom eller anden, kortere fravær.

Ud over den politiske styregruppe etableres en fælles administrativ styregruppe, hvor formandsskabet deles mellem Region Syddanmark og Sønderborg Kommune. Den administrative styregruppe har til formål at understøtte den politiske styregruppes arbejde. Den administrative styregruppe består af følgende:

For Sønderborg Kommune:

- Direktør for Børn, Uddannelse og Sundhed, Carsten Lund,
- Direktør for Job og Velfærd Helle Mønsted Nielsen
- Sundhedschef Michael Skriver Hansen, Børn, Uddannelse og Sundhed

For Region Syddanmark:

- Koncerndirektør Kurt Espersen
- Administrerende sygehusdirektør Peter Fosgrau
- Sygeplejefaglig direktør Ole Rytto, psykiatrisygehuset
- Konstitueret afdelingschef Kurt Æbelø, Tværsektorielt samarbejde

Mødefrekvens og de første initiativer

Den politiske styregruppe forventes at mødes første gang i november måned 2018. På mødet vil der blive udarbejdet en fremtidig mødeplan. Styregruppen sekretariatsbetjenes i fællesskab mellem Sønderborg Kommune og Region Syddanmark.

Det er aftalt, at den første opgave er en nærmere kortlægning af målgrupper og emner, der er relevante at samarbejde yderligere om. Kortlægningen skal også se på, hvilke samarbejder profilen for Sønderborg Sygehus som specialsygehus afføder samt øvrige "fællesmængder" mellem sygehus og kommune. Til kortlægningen kan eksisterende data fra blandt andet sundhedsprofilen "*Hvordan har du det?*" anvendes.

Kortlægningen drøftes i den politiske styregruppe i starten af 2019 samtidig med, at de første konkrete samarbejdsinitiativer igangsættes. Konkrete initiativer, der er relevante og hurtigt kan sættes i gang, skal ikke afvente kortlægningen.

Kommissoriet er godkendt i kommunalbestyrelsen den 3. oktober 2018 og i regionsrådet den 24. september 2018.